

Losiná

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Plzeň

Nadmořská výška: 406 m n. m.

Počet obyvatel: 1 370

Adresa URL: www.losina.cz

Okres: Plzeň-město

GPS souřadnice: 49.669193N, 13.448333E

První pís. zmínka: 1327 (696 let)

PSČ: 332 04

Historie obce Losiná

První písemná zmínka o obci je z roku 1327. Jméno obce je dle zdrojů z tamější kroniky odvozeno od zlosynů, neboli zlých synů pána Radouše na Radyni. Losiná má patrně starší, ranně feudální původ a současně je jednou z mála obcí, o níž se dochovaly přesné zprávy o převodu na nové zákupní právo. Samotný převod byl uskutečněn roku 1327 za Jaroslava ze Štěnovic.

Koncem 14. století byla majitelkou vsi bohatá měštka Anna Pabiánková, jejíž rodina vlastnila též obci Chválenice a blízké Štěnovice s tvrzí.

Začátkem 15. století převzal vedení obrodného hnutí v Čechách mistr Jan Hus, který byl ochráncem utiskovaného lidu. Anna Pabiánková se společně se svou dcerou Kateřinou stala jeho věrnou stoupenkyní. Po mocenském převratu se její rodina uchýlila na štěnovickou tvrz, která byla po pětiměsíčním obléhání Plzeňany dobita a 60 lidí včetně dětí bylo povražděno. Jen někteří z rodiny se zachránili a těm také král Zikmund zkonfiskoval majetek, který tím připadl Komoře královské. V té době dlužil Zikmund Plzni 2000 kop grošů, které si vypůjčil na válku a listinou ze 17. listopadu 1425 daroval pak Plzni ze zabaveného majetku vesnice Losinou a Chválenice se vším příslušenstvím.

Jak dlouho byla Losiná součástí Plzeňského panství se nikde neuvádí. Později připadla Losiná ke šternberskému majetku při Radyni, který roku 1561 odkoupili Kokořovci. Od roku 1604 vlastnila Nebílovy Mariána Kokořovcová ze Svárova na Štáhlavech.

11. října roku 1620 se obec Losiná zapsala do dějin třicetileté války, neb téhož dne v noci přepadli uherští jezdci ve službách českých stavů ves Losinou, kde v té době bylo ubytováno bavorské vojsko. Pobili 70 až 100 mužů a zmocnili se značné kořisti. Ves byla tehdy značně poničena. Dle berní ruly zde v té době žilo sedm sedláků a 13 usedlostí bylo pustých.

V roce 1624 se pak o majetek paní Mariány podělily její synové. Jiří Petr si ponechal štáhlavskou část a Kryštof Karel dostal nebílovskou, k níž patřila právě Losiná, Nebílovy s tvrzí, Borek, Chválenice, Střížovice, Předenice, Žákava, Zdemyslice, Mešno, Milínov, Kornatice a Olešná. Po smrti Kryštofa Karla se na nebílovské části panství vystřídalo několik majitelů. Nebílovská a štáhlavská část panství byly opět spojeny až v roce 1715. Definitivně tak vzniklo rozsáhlé panství štáhlavské, jehož majitelkou byla Antonie Josefa Černíková.

Dědicem panství se stal Heřman Jakub Černín, který zemřel roku 1784. Pod správou jeho syna Vojtěcha byl postaven zámek Kozel a upraven zpustlý zámek v Nebílovech. Zemřel roku 1816 bezdětný a majitelem celého panství se stal hrabě Kristián Valdštejn, v jehož rodu zůstalo panství až do konce feudalismu roku 1848 a velkostatek do roku 1945.

V srpnu roku 1885 dle záznamů zdejší kroniky byly v plzeňské krajině veliké císařské manévry. Po

ukončení manévru byla pořádána konference generálního štábu a to přímo ve školní budově v Losiné. Konference se měl účastnit samotný inspektor armády arcikníže Albrecht a mnoho vojenských pánů různých národností.

K 28. listopadu 1905 patří pak v kronice zmínka o generálním klidu, který vznikl na popud sociální demokracie v celé říši. Dělníci v průvodech projevovali přání po zřízení všeobecného hlasovacího práva.

Taktéž bylo v tomto roce vysázeno v císařském sadě 375 stromů a na počest této výsadby se konala velkolepá stromová slavnost.

Staré jádro vsi tvoří dlouhá a velká ulicovitá návěs s potokem uprostřed. Dle historických zdrojů byla spravována v květnu roku 1905, kdy na její rekonstrukci získala obec od země finanční podporu. Starosta obce však zapojil do opravy návsi všechny občany. Ti pracovali ze své vůle a zdarma a peníze, které ušetřili, pak obec věnovala na splacení dluhů.

Na návsi je mezi početnou novodobou zástavbou dochováno několik tradičních statků. Velmi dobře jsou zachovány vjezdové brány do statků, klenuté i novější pilířové. Ve středu stojí klasicistní návěsní kaple se zvonicí, kterou nechal 29. května roku 1905 opravit na vlastní náklady zdejší řídící učitel A. Brejcha. Vedle kapličky stojí pamětní křížek na vysokém kamenném sloupku. Při hlavní silnici, která byla budována od 6. května roku 1908, se rozrůstá velká průmyslová zóna. Původ této části obce pochází z počátku 19. století, kdy byly postaveny i chalupy při nové císařské silnici, z této doby se dochovalo několik klasicistních štítů.

Stranou od vsi při silnici na Nebílovy stojí na ionském sloupku soška sv. Jana Nepomuckého, na soklu je letopočet 1740 a sdružený erb.

